

alle i Udsigt, at naar en saadan Overensstemmelse indtræder, vil Samfundslivets Udvikling blive fredelig og rolig, da vil man med Lethed kunne naa den Overenskomst mellem Lovgivningsmagtens Faktorer, som det under de daværende Forhold var vanskeligt eller umuligt at naa. I Adressen af 31. Marts 1873 hedder det, at „kun under denne Forudsætning“, nemlig naar Regeringen er i Overensstemmelse med det af den almindelige Valgret udgaaede Ting, „kan Samfundets indre Udvikling blive rolig, fremadskridende og heldbringende“. Altsaa, hvis dette Ministerium nu begyndte at stille sig i Kampstilling overfor Landstinget, vilde det være i Strid med, hvad der blev udtalt i Folketingets Adresse til Kongen af 1873. I Adressen af 14. April 1883 hedder det: „Vi henvende os til Tronen med det Ønske, at det maa lykkes Deres Majestæt at tilvejebringe Betingelserne for en frugtbar Samvirken mellem Lovgivningsmagtens forskellige Led.“ Disse Betingelser ser Tinget i en parlamentarisk Regering. Folketinget tilkendegiver altsaa deri, at naar vi have en parlamentarisk Regering, ville vi faa den frugtbare Samvirken mellem Lovgivningsmagtens forskellige Led. I Adressen af 18. Marts 1885 hedder det: „Med en Regering, der har Villie og Evne til at samarbejde med Rigsdagen og formaar at fremkalde den samstemmende Beslutning af alle Statsmagterne o. s. v.“ — med den vil Folketinget forhandle. Det er altsaa en saadan Regering, som Folketinget ønsker, en Regering, der kan fremkalde samstemmende Beslutninger af alle Statsmagter. Det er da det, der maa være den nuværende Regerings Opgave at vise, at det, der faldt saa saare vanskeligt tidligere, nu under parlamentariske Forhold er let. Nu er der gode Betingelser for den fredelige Udvikling til Stede, nu kan man opnaa den samstemmende Beslutning, naturligvis ikke paa ethvert enkelt Punkt, men paa de væsentlige Punkter, der ere nødvendige for en lykkelig Udvikling her i Landet. Det siges fremdeles i Adressen, at „det beror paa Deres Majestæts Beslutning, om Historien fra dette Øjeblik, da Faren er størst, skal kunne regne en Periode af nyttigt og enigt Arbejde til Folkets og Fædrelandets Vel.“ Det er altsaa det, Folketinget stiller i Udsigt, for saa vidt Hans Majestæt maatte imødekomme dets Ønske, at saa komme vi til en Periode af nyttigt og enigt Arbejde til Folkets og Fædrelandets Vel. Det er det første parlamentariske Ministeriums naturlige og

nødvendige Opgave at vise, at nu ere vi komne til en saadan Periode.

Imidlertid nævnedes det ærede Medlem særlig Folketingsmand Bergs Navn, og jeg skal derfor til yderligere Belysning af, hvad Meningen er med disse Adresser, fremdrage et Par Udtalelser af afdøde Folketingsmand Berg. Under Forhandlingen om Adressen af 1883, hvor han stod som Ordfører for Forslagsstillerne, udtalte han: „Adressen er et Tilbud fra Folketingets Side om Fred og fælles Samvirken, det er et Ønske om Stridens Ophør, for at man kan komme til at arbejde med hinanden paa Grundlovens Grund for at bygge Landet og ikke for at ødelægge det i Strid og Splid. . . Kun de, der ønske Fred, kunne stemme for denne Adresse.“ Senere udtalte han endnu tydeligere, hvorledes han mente, at en parlamentarisk Regering vilde være i Stand til at bøje Tingene henimod hinanden. Han sagde: „Siddes der et Ministerium, som vi vide vil række Haanden til Samarbejde paa Lovens Grund, vil det let faa Myndighed til at bøje — ikke til at forandre Principper — men til at bøje Sindene i Retning af nyttigt Arbejde til nyttige Resultater.“ Det er altsaa det, som Folketingsmand Berg udtalte paa det danske Folketings Vegne. Ønsket om at faa et parlamentarisk Styre eller et Styre, der stod i politisk Overensstemmelse med dette Ting, var ledsaget af et Tilsagn om, at naar dette Styre kom, skulde det vise sig, at det var i Stand til at bøje Sindene i Retning af nyttigt Arbejde til nyttige Resultater.

Jeg mener altsaa, at derved, at Regeringen har stillet sig, som den har gjort med Hensyn til det almindelige Synspunkt for sin Politik, har den opfyldt det Løfte, som Folketinget i sine tidligere Henvelser til Kongen har givet, og det var en Selvfølge, at noget saadant maatte blive det første Venstreministeriums Opgave.

Jeg tror ogsaa, at det er ad den Vej, at en varig og blivende parlamentarisk Tilstand lettest grundlægges. Parlamentarismen er ikke noget juridisk, men en vis faktisk Tilstand, der bestaar deri, at intet af de politiske Partier vil danne Regering uden at være i politisk Overensstemmelse med Flertallet af det folkevalgte Ting. Jeg tror, at den Vej, som Ministeriet er slaaet ind paa, og som det maatte slaa ind paa, er den Vej, som hurtigst og sikrest vil føre til dette Resultat. Og det forekommer mig, at det, der er sket i de 3 Aar, Ministeriet har siddet, i